

Silné a slabé vědomí

ZENOVÝ MISTR SEUNG SAHN

Ze setkání v Shin-Won Sa, 9. února 1990.

Otázka: Co dělat, když je naše centrum silné, ale naše poznání přesto neroste?

Zenový mistr Seung Sahn: V takovém případě je velice důležitá společná akce – začít dělat něco společně s ostatními lidmi. Společná akce a rozhovor. Rozhovor projasňuje náš směr a rozvíjí naše poznání, proto je také velmi důležitý.

Z korejského zenu kdysi rozhovor zmizel. Dnes je vědomí lidí velmi slabé: neustále něco zkoumá a kontroluje, pořád se něčeho drží, ať už je to cokoli. Stále je v nás silné „mám rád“, „nemám rád“. Jak tuto karmu, tuto mysl „mám a nemám rád“, která neustále něco kontroluje a něčeho se drží, odstranit?

Kdysi dávno bylo v Číně a v Koreji vědomí lidí praktikujících zen velmi silné. Se zenovým mistrem se setkali jen jednou v životě a dostali od něj pouze jeden jediný koan. Potom odešli do hor a seděli tam bez hnutí; udržovali své centrum silné, šli stále přímo, rok, dva, tři, osmnáct let a nakonec – bum! – dosáhli osvícení. Tak se tehdy předávala mezi zenovými mistry dharmu.

Dnes však lidé říkají: „Zenový mistře, proč neučit dharmu, proč ne rozhovory! Rozhovory jsou přece tak důležité!“ Stále by někdo chtěl rozhovory, řeči dharmy... což znamená, že naše vědomí je na velmi nízké úrovni – že je velice, převelice slabé. Dřív bylo vědomí lidí mnohem silnější – proto jim také stačilo setkat se zenovým mistrem pouze jednou, pak odejít do hor a tam bez hnutí sedět.

My dnes praktikujeme a praktikujeme – každý den, někdy dokonce celé tři měsíce – a přitom projdeme řadou rozhovorů a vyslechneme mnoho řečí dharmy. A přece se stále hýbáme. Naše centrum není silné. Právě proto je nutná, a zvláště v dnešní době, neustálá společná akce. Kdybychom byli dost silní, žádné společné akce by nebylo zapotřebí – stačilo by odejít do hor, být nějaký čas v ústraní o samotě... a nebyl by žádný problém!

– Přeložil Jirka Lněnička